

Министерство на земеделието

**Оперативен анализ
за основни земеделски култури**

(Бюлетин № 20/2022)

София, 18 май 2022 г.

Съдържание

1.	Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 12.05.2022 г.	3
1.1	Проведени мероприятия при есенници	3
1.2	Засети площи с пролетници	3
1.3	Площи и производство на зеленчуци	3
2.	Външна търговия с основни земеделски култури	4
2.1	Износ на зърнени и маслодайни култури	4
2.2	Внос на зърнени и маслодайни култури	5
2.3	Внос и износ на плодове и зеленчуци.....	6
3.	Цени	7
3.1	Зърнени и маслодайни култури	7
3.2	Плодове и зеленчуци	8

Забележки: *Материалът включва оперативни данни, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара, в т. ч.: оперативна информация относно проведените основни селскостопански мероприятия по данни от областните дирекции „Земеделие“ и общински служби по земеделие и текуща информация относно товарите с основни зърнени и маслодайни култури, преминали границите на страната чрез основните пристанища.*

1. Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 12.05.2022 г.

1.1 Проведени мероприятия при есенници

По оперативни данни, към 12 май 2022 г. площите за реколтиране с пшеница са около нивото, отчетено по същото време на миналата година. Увеличение на площите на годишна база се наблюдава при маслодайната рапица (с 1,3%) и ръжта (с 15,5%), а намаление – при ечемика (с 4,7%) и тритикалето (10,9%).

Част от пропадналите площи са разорани и ще бъдат презасети с други култури.

Площи за реколтиране с основни есенни култури към 12.05.2022 г., ха

	13.05.2021	12.05.2022	Изменение на годишна база, %
пшеница	1 164 573	1 159 905	-0,4%
ечемик	122 735	117 012	-4,7%
маслодайна рапица	129 989	131 650	1,3%
ръж	7 367	8 507	15,5%
тритикале	16 455	14 663	-10,9%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ОСЗ, обработени от Министерство на земеделието.

Забележка: Площи за реколтиране = Засети площи – Пропаднали площи

1.2 Засети площи с пролетници

На този етап засетите площи с маслодаен слънчоглед и царевица за зърно са съответно с 27,6% и 18,5% над миналогодишните, докато сеитбата на пролетен ечемик изостава с 42,6%.

До момента са разсадени 230 ха с тютюн тип „Ориенталски“, 5 ха с тютюн от типа „Вирджиния“ и 1 ха с тютюн тип „Бърлей“.

Засети площи с пролетници към 12.05.2022 г., ха

	13.05.2021	12.05.2022	Изменение на годишна база, %
маслодаен слънчоглед	644 738	822 826	27,6%
царевица за зърно	415 520	492 497	18,5%
пролетен ечемик	2 386	1 369	-42,6%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ОСЗ, обработени от Министерство на земеделието.

1.3 Площи и производство на зеленчуци

Според последните оперативни данни, засадените площи със зеленчуци, пъпеши и ягоди на открито са повече спрямо година по-рано, като при домати и зелето ръстът е над два пъти. Засега, намаление е налице само при площите с дини.

В начален етап е събирането на реколтата от ранни картофи, зеле и ягоди от открити площи.

Общо за периода от началото на 2022 г. до 12 май, в страната са произведени 4,4 хил. тона оранжерийни краставици и 536 тона оранжерийни домати, което е съответно с 46,3% и 44,5% по-малко на годишна база.

Площи и производство от зеленчуци към 12.05.2022 г.

	12.05.2022				Изменение на годишна база, %			
	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
картофи	5 437	9	114	1 267	29,5%	200,0%	192,3%	-2,5%
зеле	250	3	47	1 567	108,3%	-	-	-
дини	833	*	*	*	-36,3%	-	-	-
пъпеши	535	*	*	*	45,8%	-	-	-
пипер на открито	170	*	*	*	25,9%	-	-	-
домати на открито	324	*	*	*	110,4%	-	-	-
краставици на открито**	70	*	*	*	1,4%	-	-	-
ягоди на открито	857	14	28	196	82,0%	-41,7%	-64,3%	-38,9%
домати в оранжерии	334	32	536	1 675	6,7%	-15,8%	-44,5%	-34,0%
краставици в оранжерии	230	66	4 374	6 627	-8,0%	-44,1%	-46,3%	-4,0%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ОСЗ, обработени от Министерство на земеделието.

* няма данни

**вкл. корнишони

2. Външна търговия с основни земеделски култури

2.1 Износ на зърнени и маслодайни култури

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни (пшеница, ечемик и рапица)

При липса на отчетени количества както за последната седмица, така и за съответния период на миналата година, увеличението на общия експорт на пшеница и ечемик през Пристанище Варна¹ от началото на пазарния сезон до момента се запазва на ниво от респективно 86% и 74,5% на годишна база. Все още през порта не са преминавали товари с рапица от реколтата `2021 за износ.

¹ През последните няколко години Пристанище Варна формира около 30% от общия експорт на пшеница, царевича и ечемик и под 20% от този на слънчоглед и рапица.

Износ на пшеница, ечемик и рапица от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	05.07.2020 – 15.05.2021	05.07.2021 – 15.05.2022	Изменение на годишна база
пшеница	686 631	1 277 100	86,0%
ечемик	51 039	89 076	74,5%
рапица	0	0	-

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

На този етап няма данни за износ на пшеница, ечемик и рапица от реколта `2021 през „Пристанище Бургас“ ЕАД, опериращо на терминал Бургас – Изток 1.

По предварителни данни на НСИ (обхващащи цялата търговия със зърнени и маслодайни култури - по морски, речен и сухоземен път), през периода юли 2021 г. – февруари 2022 г. извън страната са реализирани общо 3 772,8 хил. тона пшеница, 371,3 хил. тона ечемик и 270,6 хил. тона рапица. Сравнявайки с аналогичния период на предходната пазарна година, експортът на трите култури бележи ръст от респективно 63,1%, 26% и 40,6%.

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година септември – август (царевица и слънчоглед)

Макар да остава в застои за поредна седмица, общият експорт на царевица през Пристанище Варна от началото на текущия пазарен сезон досега изпреварва над два пъти миналогодишния. До момента през порта не е реализиран износ на слънчоглед от реколта `2021.

Износ на царевица и слънчоглед от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	30.08.2020 – 15.05.2021	30.08.2021 – 15.05.2022	Изменение на годишна база
царевица	326 974	702 320	114,8%
слънчоглед	16 865	0	-

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

Засега не е отчетен износ на царевица и слънчоглед – реколта `2021 през „Пристанище Бургас“ ЕАД.

По предварителни данни на НСИ, през периода септември 2021 г. – февруари 2022 г. експортът на царевица от страната се свива с 4,1% спрямо година по-рано, до 895,5 хил. тона, а този на слънчоглед - с 13,7%, до 342,2 хил. тона.

2.2 Внос на зърнени и маслодайни култури

От началото на съответните пазарни години (м. юли 2021 г. за есенните и м. септември 2021 г. за пролетните култури) до 15 май 2022 г. не е осъществен внос на пшеница, ечемик, рапица и слънчоглед през наблюдаваните пристанищни терминали във

Варна и Бургас. През „Пристанище Варна“ ЕАД са доставени 3,9 хил. тона царевица.

**Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни
(пшеница, ечемик и рапица)**

Предварителните данни на НСИ за осемте месеца на пазарната 2021/22 година сочат увеличение на внесеното количество пшеница до 48,6 хил. тона, което е над два пъти повече на годишна база. Импортът на рапица е нараснал по-умерено – с 13,2%, възлизайки на 50,9 хил. тона. Доставките на ечемик са незначителни – 969 тона, при 650 тона година по-рано.

**Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година септември – август
(царевица и слънчоглед)**

Общият внос на слънчоглед за първата половина на пазарната 2021/22 година е в размер на 521,7 хил. тона, с 30,3% под отчетения година по-рано. Същевременно, при царевицата е налице ръст на доставките с 48,5%, до 61,6 хил. тона.

2.3 Внос и износ на плодове и зеленчуци

По предварителни данни на НСИ, през първите два месеца на 2022 г. вносът на пресни зеленчуци намалява с 2% спрямо същия период на предходната година, до 51,8 хил. тона, докато този на пресни плодове нараства с 10,7%, до 72,4 хил. тона.

**Внос и износ на пресни плодове и зеленчуци през периода януари - февруари
2022 г., сравнено със същия период на 2021 г., тона**

Поток	Продукти	януари - февруари 2021	януари - февруари 2022	Изменение на годишна база
Внос	пресни зеленчуци	52 881	51 815	-2,0%
	пресни плодове	65 411	72 387	10,7%
Износ	пресни зеленчуци	13 031	7 998	-38,6%
	пресни плодове	11 546	18 480	60,0%

Източник: данни на НСИ (предварителни данни за 2021 г. и 2022 г.), обработени от МЗХГ

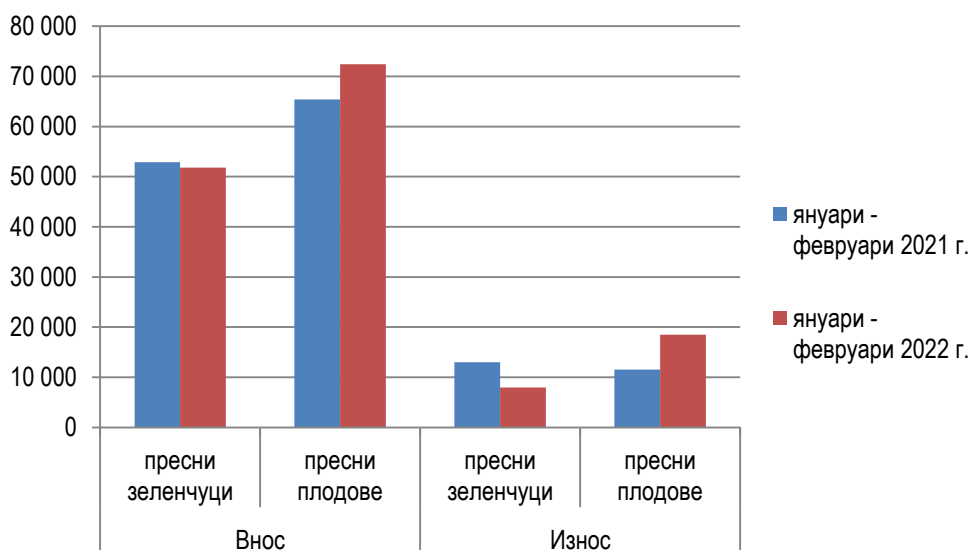
Бележка: „пресни зеленчуци“ включва търговията по тарифни кодове от 07010000 до 07099990, а „пресни плодове“ – търговията по тарифни кодове от 08010000 до 08109075.

Лекото понижение на общия внос на пресни зеленчуци се дължи основно на по-малките доставки на краставици и корнишони (с 2,2 хил. тона или 25,8%). Намаление е налице и при импорта на пиперки, домати, моркови и тикви – в границите от 1,3% до 14,8%. От друга страна, вносът на картофи нараства с 23,7%, а този на лукови зеленчуци, гъби и зеле – в рамките на 6,7% - 8,7%.

При пресните плодове водещ остава вносът на цитрусови плодове и банани - общо 52,7 хил. тона (72,8% от целия внос на пресни плодове за периода), което е с 4,4% повече

на годишна база. Съществен дял (15,7%) заемат и доставките на ябълки, които се повишават с 55,4%, до 11,4 хил. тона. Внесените количества круши, ягоди, грозде и черупкови плодове са от 2,5% (круши) до 42,4% (черупкови плодове) над отчетените за същия период на 2021 г., а при кивито е налице спад от 6,2%.

Внос и износ на пресни плодове и зеленчуци, тона

Данните за периода януари – февруари 2022 г. сочат намаление на износа на пресни зеленчуци с 38,6% спрямо година по-рано, до малко под 8 хил. тона и увеличение на този на пресни плодове с 60%, до 18,5 хил. тона.

Понижението на общия износ на пресни зеленчуци се дължи основно на свиване на реализацията извън страната на краставици и корнишони – с 1,9 хил. тона или 52,3% и зеле – с 1,3 хил. тона или 84%, както и на липсата на експорт на сладка царевица. По-малко са и изнесените количества домати (с 3,5%), пиперки (със 17,3%), тикви (с 20,5%) и лукови зеленчуци (с 41,5%). Експортът на картофи бележи ръст от 43,1% на годишна база, но остава сравнително малък (118 тона).

Отчитаният износ на пресни плодове по това време на годината представлява главно реекспорт на продукти, които не са произведени в България, в т. ч. предимно цитрусови плодове. Сравнявайки с първите два месеца на миналата година се наблюдава намаление на изнесените количества ягоди (с 23,4%), черупкови плодове (с 57%) и ябълки (с 93,1%), докато при гроздето е налице повече от двукратен ръст.

3. Цени

3.1 Зърнени и маслодайни култури

Към 11 май 2022 г. средната изкупна цена на хлебна пшеница за страната се запазва на нивото от предходната седмица. Фуражната пшеница и царевицата поскъпват съответно с 1,9% и 0,3% на седмична база, а слънчогледът поевтинява с минималните 0,2%.

Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури към 11.05.2022 г., лв./тон без ДДС

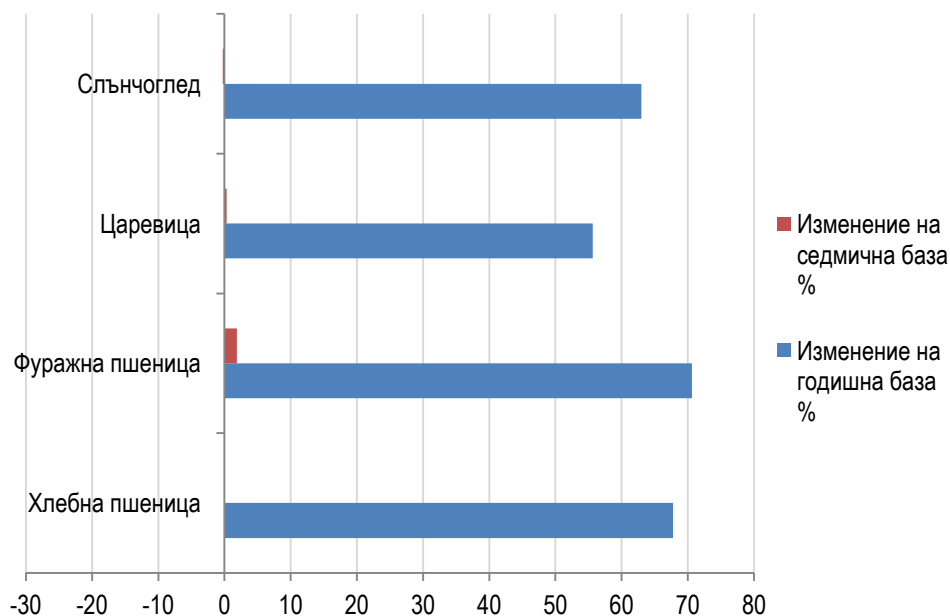
	12.05.2021	04.05.2022	11.05.2022	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
Хлебна пшеница	394	661	661	67,8	0,0
Фуражна пшеница	381	638	650	70,6	1,9
Ечемик	280	*	*	-	-
Царевица	399	619	621	55,6	0,3
Слънчоглед	1 013	1 655	1 651	63,0	-0,2
Рапица	*	*	*	-	-

Източник: данни на САПИ ЕООД (средноседмични цени), обработени от Министерство на земеделието.

* Няма данни

Увеличението на цените на основните зърнени и маслодайни култури спрямо година по-рано е в границите от 55,6% (царевица) до 70,6% (фуражна пшеница).

Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури към 11.05.2022 г.

3.2 Плодове и зеленчуци

В рамките на последната седмица средните цени на едро на повечето от основните плодове и зеленчуци, налични на тържищата по това време на годината, бележат понижени в диапазона от 3,2% (вносни домати) до 19,6% (вносни краставици). Седмично поскъпване се регистрира само при ябълките (с 6,8%) и картофите (със 7,6%).

Средни цени на едро на основни плодове и зеленчуци към 13.05.2022 г., лв./кг

	14.05.2021	05.05.2022	13.05.2022	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
картофи	0,67	0,92	0,99	47,8	7,6
домати (оранжерийни)	2,70	4,40	4,15	53,7	-5,7
домати (открити площи)	*	*	*	-	-
домати (внос)	1,86	3,41	3,30	77,4	-3,2
краставици (оранжерийни)	2,22	3,50	2,92	31,5	-16,6
краставици (внос)	1,78	2,91	2,34	31,5	-19,6
пипер (зелен)	*	*	*	-	-
пипер (червен, внос)	3,35	4,20	3,77	12,5	-10,2
зеле	1,07	1,23	1,16	8,4	-5,7
дини	*	*	*	-	-
пъпеши	*	*	*	-	-
праскови	*	*	*	-	-
череша	*	*	*	-	-
ябълки	1,24	1,32	1,41	13,7	6,8
сливи	*	*	*	-	-
круши	*	*	*	-	-
десертно грозде	*	*	*	-	-

Източник: данни на ДКСБТ, обработени от Министерство на земеделието.

* Няма данни

Към 13 май 2022 г. всички основни плодове и зеленчуци се търгуват на по-високи цени на едро, отколкото по същото време на миналата година. Най-значително са нараснали цените на домати – със 77,4% за вносните и с 53,7% за българските оранжерийни домати. Сериозно поскъпване на годишна база е налице и при краставиците (български и вносни) и картофите – с между 31,5% и 47,8%, а по-умерено - при зелето, червения пипер и ябълките – в рамките на 8,4% - 13,7%.

Изменение на цените на едро на основни плодове и зеленчуци към 13.05.2022 г.

